

Ключові слова: засоби масової інформації, громадська думка, пандемія, карантин, соціальна мережа.

Ключевые слова: средства массовой информации, общественное мнение, пандемия, карантин, социальная сеть.

Key words: mass media, public opinion, pandemic, quarantine, social network.

Дудник Руслана Миколаївна

Національний університет «Одеська юридична академія»

асистент кафедри загальної теорії права та держави,

кандидат юридичних наук

КОМПЛЕКСНІ ГАЛУЗІ ПРАВА: РОЛЬ ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ

Формування комплексних галузей права зумовлено насамперед ускладненням суспільного життя, посиленням міжгалузових зв'язків, зростанням потреби в інтеграції суспільних відносин і має на меті ефективніше регулювати правові відносини у відповідних сферах.

Під комплексною галуззю права слід розглядати сукупність правових норм, що регулюють однорідні суспільні відносини, які існують в симбіозі приватних та публічних інтересів та вимагають застосування комбінованого імперативно – диспозитивного методу правового регулювання.

В науковій літературі відображені певні ознаки, що вказують на форму комплексних галузей права: 1) наявність суспільної потреби та публічного інтересу у самостійному правовому регулюванні певної сфери діяльності; 2) наявність самостійного предмету правового регулювання, який виокремлює специфіку даного предмету, що притаманний саме комплексній галузі права суспільних відносин; 3) наявність особливого методу правового регулювання; 4) наявність або об'єктивна потреба в особливих, спеціальних джерелах права; 5) наявність специфічної, притаманної тільки даній галузі права системи понять та категорій[1, с. 4].

Динамика суспільної сфери направлена на виникнення нових правовідносин, які не були відомі раніше, тому створюється предмет

правового регулювання, який не може втиснутися в межі вже однієї існуючої галузі права, оскільки стосується й інших. Тенденція синтезу правовідносин характерна для життєдіяльності сучасної людини, так як всі сфери суспільного життя наразі зазнають значних змін та перетворень і тісно переплітаються одна з одною. Разом з цим, право є достатньо немолодою наукою, яка вже встигла вивчити сутність основних традиційних правовідносин, тому говорити про виникнення принципово нового предмету регулювання (тобто невідомих досі відносин) не можна, тому можливість та доцільність виникнення нових абсолютно самостійних галузей ставиться під сумнів. Але проникнення у звичні правовідносини певних нових елементів або необхідність поєднання їх між собою є актуальним процесом, який і зумовлює появу комплексних галузей права.

Аналізуючи сутність комплексних галузей права, варто виділити їх основні характеристики, за допомогою яких такі галузі можуть вважатися комплексними.

Так, комплексна галузь права має містити в основі предмет правового регулювання, який регулюється нормами різних самостійних галузей права та не може бути ідентифікований як такий, що повною мірою відноситься до предмета регулювання однієї з основних галузей права. Тобто такий предмет регулювання має знаходитися на стику одразу декількох галузей (мінімум двох), що унеможлиблює віднесення таких суспільних правовідносин до відання та регулювання однієї з них.

Перебуваючи в межах інших правовідносин, комплексні галузі наповнюються характерними для них критеріями й набувають специфічних рис. Комплексна галузь містить у собі предметне ядро, тобто такі суспільні відносини, які хоча й регулюються нормами основних(первинних) галузей права, але не належать однозначно первинним галузям, а володіють консолідуючим початком предметної властивості [2, с. 31].

Не виключенням є виникнення ситуації, коли ряд підгалузей, інститутів та норм права одночасно відносяться і до звичайної галузі, і до комплексної. Проте на практиці питання застосування тієї чи

іншої « подвійної» норми вирішується з огляду на специфіку предмета правового регулювання, завдяки якому можна визначити в межах якої галузі варто впорядковувати відносини. Віднесення однієї норми одночасно до традиційної та комплексної галузі права не нагромаджує нормативно-правову базу українського законодавства шляхом створення ідентичних норм у різних галузях, а акумулює існуючі надбання з ціллю досягнення ефективного результату.

Суспільні відносини, що є підґрунтям для існування комплексної галузі, мають характеризуватися подвійною природою, оскільки саме ця особливість визначає можливість «подвоєння» правової структури, що їх регулює. У межах правової спільності норми первинних галузей права отримують новий зміст і глибинний сенс та починають функціонувати з позиції нових принципів, категорій та понять, які зародилися саме в межах нової комплексної галузі, або були запозичені з іншого традиційного сектору системи права та набули нових ознак у поєднанні одне з одним.

Комплексна галузь права складається переважно з норм інших галузей, проте може мати власні норми регулювання, категорії та поняття.

Існування комплексних галузей українського права виправдовується не тільки теоретичним специфічним предметом правового регулювання та спеціальними нормами права, а в першу чергу правовою реальністю, яка змушує шукати комплексні рішення нагальних питань, які не можуть бути вирішені в межах однієї традиційної галузі права, а потребує її модернізації шляхом поєднання з елементами іншої галузі права для коректного та ефективного регулювання відповідних правовідносин.

Література

1. Добробог Л. М. Закономірності виникнення, розвитку та функціонування комплексної галузі права як елемента системи права: автореф. дис...канд.юрид.наук:12.00.01. Харків, 2016. 34 с.
2. Хряпченко В. П. Розуміння комплексних галузей українського права. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Вип. 36 Т. 1. С. 27–32.

Ключові слова: система права, комплексна галузь, суспільні відносини

Ключевые слова: система права, комплексная отрасль, общественные отношения

Key words: system of law, complex branch, public relations

Хижняк Юлія

Гронінгенський університет (Нідерланди)

аспірантка 4-го року навчання

Кафедри транскордонних правових досліджень,

кандидат юридичних наук

НАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Юрій Миколайович Оборотов завжди був невтомним поборником розробки нових методологічних шляхів дослідження права. Його креативний підхід до осягнення права й неймовірна відкритість новим ідеям привели його свого часу до праці проф. В. П. Комарової, присвяченої темі особистості та держави в історичних драмах Шекспіра [1]. Знайомство з цією працею відбулося в час, коли мало хто з тодішніх юристів приділяв увагу зв'язку літературних творів і права. Це дослідження несподіваним чином відкрило для нього літературний ракурс погляду на право й роздмухало бажання розвивати тему зв'язку права і літератури. Саме завдяки цьому бажанню й натхненності Юрія Миколайовича авторка цього тексту отримала можливість думати про право як про літературу та бачити в літературі контури правових явищ.

Особливе місце в ідеях Юрія Миколайовича займала мова права, її особливості та роль у формуванні правової культури юриста. Саме з уваги до мови права і текстуальної форми судових рішень народилась ідея дослідження рішень Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ або Суд) за допомогою наративної теорії. Чому рішення ЄСПЛ написані саме так, як вони написані? Яка мотивація стоїть за вибором такої текстуальної форми рішень?